

VIDANYTT

2018 VIDA OCH VÄXANDE VÄRDEN

#2

Undvik skador på din skog

Tips från inköparen / sid 4

Vanliga fel och skador på sågtimmer / sid 6

Vidas valbarrometer / sid 8

Kompetensförsörjning – en nyckel till fortsatt konkurrenskraft

Foto: Martina Wänerfeldt

*Efter den senaste prishöjningen på
timmer och kubb på 40:-/m³ erbjuder
vi nu de högsta timmerpriserna någonsin.
Timmerpriserna är all-time-high!*

Enligt min uppfattning har vi haft en succesivt bättre sågverkskonjunktur sedan september 2016, alltså 21 månader. Historiskt sett en lång period. Vår mest lönsamma marknad just nu är i USA. Det har många förklaringar, bland annat den starka dollarn, brist på transporter från de kanadensiska sågverken samt god konsumtion. Australien är fortsatt bra och bara under april levererade vi trävaror dit för motsvarande 60 miljoner kronor. Vi kan dock se en mindre avmattning i Sverige och vi har självklart en viss oro för vad som ska hända i Storbritannien i samband med Brexit. Riksbankens räntepolitik, som har försvagat kronan, har till väldigt stor hjälp förbättra våra marginaler så här långt. Men att sia om hur branschens lönsamhet ser ut längre än 6 månader framåt är omöjligt. Vi vet att det kan hända mycket på väldigt kort tid som påverkar oss.

Produktionen på våra 9 sågverksanläggningar har under våren tyvärr inte motsvarat budgeterade volymer. Den delvis blöta, men framförallt långa och snörika, vintern har inneburit problem med bland annat timmertransporterna.

Detta fick till följd att vi hade låga timmerlager på flera av våra sågverk vilket resulterade i korta produktionsserier och allt för många omställ-

ningar. Vi har nu ett bra timmerflöde och räknar med att komma ifatt vår produktionsbudget före sommaren.

Vi och vår industri har så klart många utmaningar. En av de större utmaningarna är den framtida kompetensförsörjningen. Vi har produktion på ett 20-tal i huvudsak mindre orter. Det är enormt viktigt att dessa orter är attraktiva att leva och bo på. För oss är det angeläget att driva kampen om äganderätten och rätten att bruka skogen. Vi har därför alltid det som ett tema på våra träffar med politiker och beslutsfattare. Historiskt sett har många av jobben hos oss varit fysiskt ansträngande vilket medförde att branschen var väldigt mansdominerad. Men med hjälp av dagens teknik har detta förändrats och vi har numera ganska många kvinnor anställda i våra bolag. Vi är dock inte nöjda och vill ha en ännu större andel kvinnor på våra anläggningar och i vårt företag.

Så alla kvinnor, varmt välkomna att söka våra jobb!

Med tillönskan om en skön sommar.

ALVESTA 2018 05 21
Santhe Dahl

VIDA AB, Box 100, 342 21 Alvesta
Telefon: 0472-439 00

Ansvarig utgivare: Santhe Dahl
Grafisk form: www.black.se
Tryckeri: Grafiska Punkten
Text om inget annat anges: Joanna Kron
och Mikaela Svensson

Vida höjer virkespriset! All-time-high

**Vida höjer sina
virkesprislistor med 40 kr på
grantimmer, talltimmer och kubb
från och med 1 juni.**

*Kontakta din lokala inköpare för att
ta del av den goda konjunkturen.*

Tips från inköparen

Att vara skogsägare innebär att ta ansvar för sin skog, följa med årstiderna och göra åtgärder i skogen i rätt tid för att få ett hållbart skogsbruk. Det är mycket att tänka på. Vi frågade tre inköpare om deras bästa tips just nu till dig som skogsägare. Ulf, Johan och Peter fick svara på frågan:

Ulf Sivberg

Ett bra råd till skogsägare inför hösten, och ännu länge fram, är att planera och sätta upp mål för sin skogsskötsel. Skogsbruksplanen är då ett jättebra verktyg. Där kan man till exempel lätt plocka fram hur många hektar röjning man skall gå igenom det närmsta året. Jag jobbar i "Gudrun-området" och här finns många fastigheter med stora röjningsarealer. De fastigheterna måste planera och sätta mål på hur mycket de själva klarar av att röja och resten bör man ta hjälp med.

Viktigt för en bra avkastning av sin fastighet är att ha koll på vilka åtgärder som behöver göras. Är man inte så insatt i sin fastighet så kan man alltid höra av sig till sin inköpare så kan vi hjälpa till att lägga upp en plan tillsammans med skogsägaren på vad som behöver göras. Sedan träffas vi och går igenom vad som är utfört och planerar nya aktiviteter.

Vi är nu inne i en mycket bra konjunktur för både sågat och massa. Detta avspeglar sig i bra priser på alla sortiment. Har man gammal mogen skog som har avstannat i tillväxt så är det ett bra tillfälle att planera in en avverkning nu så vi kan utföra den till hösten. Från det att en skogsägare bestämmer sig att avverka till själva avverkningen tar det en tid som man skall ha i åtanke. Det skall lämnas in avverkningsanmälan och entreprenörer i trakten skall ha möjlighet att komma och utföra jobbet när man vill.

Så mitt bästa tips till dig som skogsägare är att planera och sätta mål så att skötseln verkligen blir gjord.

Johan Svensson

Marknaden för sågat virke och massa är mycket god där samtliga sortiment efterfrågas. Fundera på avverkning där tillväxten kulminerat och håll koll på eventuella insektsangrepp.

Passa på att utföra dina gallringar, även efter-satta och klena gallringar kan nu, med dagens priser på massaved, ge ett positivt resultat.

Investera i din fastighet! Återinvestera en del av virkeslikviden i form av skogsvårdande åtgärder så som röjning och dikesrensning.

Peter Rosén

Återväxtkontroll

Gör en återväxtkontroll på områden som planterats för ett eller två år sedan. Hur ser plantorna ut? Finns det luckor där det inte växer några plantor alls? I Sverige finns det två huvudorsaker till att granplantorna dör. Den ena är drunkning och den andra är snytbagge som gnager av barken på plantorna. Så här gör man en enklast en återväxtkontroll:

Gå över hela hygget och försök skapa dig en bild av föryngringen. Om du är tveksam om föryngringen har lyckats kan du göra stickprovskontroll med cirkelytor:

Börja med att fästa ett snöre som är 1,78 meter långt i en pinne. Sätt sedan ner pinnen i marken i mitten av provytan (som då blir 10 m²). Ett metspö på 1,78 meter funkar också. Gå runt pinnen med utsträckt snöre och räkna alla huvudplantor som finns inom ytan. Antalet räknade plantor × 1000 = antal plantor per hektar

Hjälplantera

Hjälplantering är egentligen ett misslyckande! Det är ett dyrt sätt att få upp ny skog och hjälplanterade plantor halkar ofta efter i tillväxt. Men ibland är det nödvändigt för att få upp jämna och starka bestånd.

Markbered med hacka och plantera stora, fleråriga plantor. På grund av vegetationskonkurrens är stora barrotsplantor eller plugg-plus-plantor oftast det enda alternativet om inte hjälplanteringen sätts in tidigt, redan första året i södra Sverige. I stället för hjälplantering kan du utnyttja naturligt föryngrade lövplantor. Undvik trädslag som lätt skadas av vilt. Tall- och lärkplantor bör därför inte användas till hjälplantering i granföryngringar.

Glöm inte röjningen...

Det läggs ibland mycket fokus på priset för planteringen i stället för att det ska vara en bra plantering: Bästa plantor, bästa markberedning, rätt planteringspunkt och rätt förband. Det viktiga gaste måste ju vara att ge bäst förutsättningar på lång sikt.

Samma sak gäller röjning. Om man investerat i en bra plantering är det väldigt konstigt att man inte förvaltar den genom att röja i tid. Jag brukar jämföra med att investera i en ny bil. Det är väldigt få som skulle välja att hoppa över service eller tvätta och vårda bilen eftersom man vill förvalta det långsiktiga värdet. Vet man med sig att man har röjning som behöver ses över och man känner att man inte hinner med det själv. Ta då en kontakt med oss på Vida så hjälper vi dig.

Vanliga fel och skador på sågtimmer

TEXT: PIERRE QVIST

Sågverken behöver stockar som är raka och fria från fel för att enkelt kunna producera felfria sågade trävaror. När timret kommer in till industrin och mäts in görs därför en klassning där stockar med fel kommer att nedklassas eller vrakas. Skogar med felfritt timmer är sällsynta. Orsakerna till virkesfel kan vara skador, rötsvampar eller trädets växtsätt.

Rötsvampar:
Trädslag på fel mark kan skapa stress för träden och de blir känsliga för olika typer av rötsvampar som hela tiden finns i marken och försöker tränga in i träden. Blir träden tillräckligt stressade minskar deras motståndskraft och svampen lyckas angripa rötterna med rotröta som följd.

Fysiska skador på träden kan uppstå från maskiner och vilket också är inkörsportar för luftburna svampsporer.

Virkesfel:
Stormar eller andra skador kan ha orsakat toppbrott på träden varefter ett nytt toppskott vuxit fram och bildat stam. Skadan finns dock kvar i stammen och går under benämningen tvärkrök. I korttimmer/kubb är inte tvärkrök ett godkänt fel utan vrakas i orsak 6 kvalitetsfel. I normaltimmer klassas en stock med tvärkrök som sämsta kvalitet.

Krökar:
Krök, beroende av typ, kan vara ett problem i sågverk. Olika sågverksutrustningar hanterar krök mer eller mindre bra. Generellt är dock jämna långa krökar ett mindre problem medan tvära krökar är ett större problem och då framförallt i toppändan på stockarna. De färdiga brädorna får så kallad vankant och måste kapas ned till en kortare längd. Det kan då bli en längd som inte är önskad av kunderna och erhåller då ett betydligt lägre pris.

Tillredning:
Rotben är ett gissel för industrin. Redan vid inmätning kan dessa stockar ställa till problem genom att de inte ligger still på mätbanan och kan skada 3D-ramarna med mycket dyra reparationer som följd. I barktrumman kan stora bitar lossna och flyga iväg med stor kraft och slå sönder utrustningen. Det räcker med att en stock med rotben av hundra ställer till det så kostar skadorna mer än vad dessa hundra stockar är värda. Sågverken har numera ofta utsortering av stockar med rotben högre än 10 cm. De läggs i separat fack för senare manuell justering med motorsåg innan de återigen mäts in i mellanlagret.

Åtgärder redan i skogen
Vida arbetar aktivt med att åtgärda många av felen redan i skogen för att minska vraken i timret. Alla våra entreprenörer är utbildade i "Värdehöjande avkap" till gagn för dig som skogsägare.

Vida har tagit fram en folder som heter "Gränsvärden för vrakorsaker & Värdehöjande avkap" som våra leverantörer kan få ta del av, tala med Din inköpare för att få mer information.

Frodvuxet, för få årsringar (kod 1)

Slängkrök (kod 2)

Ändkrök (kod 2)

Kod	Vrakorsak	Timmer	Kubb
1	Fel trädslag/sortiment	Minst 8 st årsringar.	Minst 8 st årsringar.
2	Krök	Max 120 cm utbytesförlust. Ej Slängkrök.	Max 90 cm utbytesförlust. Ej tvär- eller slängkrök.
3	Röta	Max 5% av ändytan.	Tillåts ej.
4	Diameter	Minidiameter beroende på mottagare. Gran max 75 cm.	Dimensioner beroende på mottagare och trädslag.
5	Längd	Beroende på mottagare.	245, 275 eller 305 cm beroende på mottagare och trädslag.
6	Kvalitetsfel	Sprötkvist max 120 mm. Öppen Lyra.	Sprötkvist max 60 mm. Öppen Lyra.
7	Uppbearbetning	Kvist högre än 45 mm. Slirskador maxdjup 20% av sågcyllindern. Rotben max 150 mm.	Kvist högre än 40 mm. Slirskador får ej beröra sågcyllindern. Rotben max 150 mm.
8	Metall, grus etc	Tillåts ej.	Tillåts ej.
9	Lagringsröta	Tillåts ej.	Tillåts ej.

Nya skadegörare på skog

Nya former av skadegörare har drabbat skogsbruket på sista tiden.

Onormal skottbildning på tall

Under senaste året har rapporter om tallar med onormal skottskjutning förekommit. Det är framförallt i östra Götaland fenomenet har setts. Orsaken har ännu inte kunnat fastställas och ett samverkansprojekt med bland annat Skogforsk har inletts för att få mer kunskap om problemet.

Diplodia

Diplodia är en ny svampsjukdom som angriper yngre tallar. Årsskotten bryts och vissnar. Angripna träd bör röjas bort och vid större angrepp kan man vara tvungen att avveckla hela bestånd. Kontakta skogsstyrelsen om du misstänker angrepp av Diplodia

Phytophthora

Phytophthora angriper framförallt lövträd, bland annat al, ek och bok. Den ger tillväxtnedsättning, glesa kronor och blödande stamsår. Träd angripna av Phytophthora blir lättare angripna av andra skadegörare som kan döda träden. Phytophthora har kommit via importerade trädgårdsväxter och smittar via jorden.

Vidas valbarrometer

1.

2018 är det mycket som kretsar kring det stundande riksdagsvalet. Vi på Vida tog chansen att ställa tre för oss viktiga frågor till våra riksdagspartier för att få deras syn på saken.

Centerpartiet

1. Ja, definitivt. För Centerpartiet är äganderätten en grundmurad rättighet som behöver värnas och stärkas. Tvingande avsättning av skyddsvärd mark ska endast tillåtas om skäligen ersättning kan betalas ut vid intrångstillfället. Vi vill också att det görs en översyn av ersättningsformerna så att markägaren enkelt och effektivt ska kunna få ersättning vid bildande av naturvårdsområden som begränsar ett produktionsinriktat skogsbruk.

2. Ja. Centerpartiet vill öka skogsproduktionen. Inte minst för att skogen har stor potential att bidra till minskad klimatpåverkan, genom nya bränslen, material och tekniker. Men också för att skogen är, och fortsatt behöver vara en viktig näring för Sveriges ekonomi, och för jobb och tillväxt i hela landet. Ett aktivt skogsbruk behöver naturligtvis gå hand i hand med att värdefulla natur- och kulturmiljöer bevaras. Vi motsätter oss regeringens försök att försvåra för skogsägare som vill bedriva ett aktivt skogsbruk och avverka.

3. Skogen spelar en helt avgörande roll för svensk ekonomi, men också för möjligheten till naturupplevelser och livskvalitet. Vi tar tydligt avstånd från de försök som görs att svartmåla skogsbruket. Det är tack vare att människor äger och vårdar skogen som ger den dess stora naturvärden och ekonomiska värden. Vi vill bland annat ha ett nationellt skogsprogram som bidrar till att öka produktionen och exporten av produkter från skogen. Samtidigt måste skogsbruket vara hållbart och ett skyddas finnas för höga naturvärden.

Kristdemokraterna

1. Ja, det är rimligt och bör också vara verklighet.

2. Det finns möjlighet att öka uttaget av virke ur den svenska skogen och samtidigt stärka miljöhänsynen inom skogsbruket. Detta är i linje med Miljömålskommitténs slutsatser om skogens roll i klimatpolitiken.

3. Kristdemokraterna tar ett stort ansvar för att lyfta fram skogsnäringens viktiga roll för Sverige. De senaste åren har Kristdemokraterna, i samarbete med Föreningen Skogen, arrangerat Skogens Dag i riksdagen, vilket utvecklats till en välbesökt och uppskattad arrangemang. Det är viktigt att alla i Sverige känner till skogens stora betydelse för vår välfärd. Här har exempelvis samhällsskunkapen i skolan en viktig roll.

Liberalerna

1. Äganderätten är central utifrån att det man äger vårdar man. Det behövs en översyn av en rad regler för att stärka incitamenten för hållbart skogsbruk. Här är det viktigt med förbättrade ersättningsmodeller för att formellt skydda värdefull skog. Vi ser gärna att statligt ägd skog används som inbyte för privatägd skyddsvärd skog.

2. Den svenska skogspolitiken ska fortsatt vila på två jämställda mål, produktionsmålet och miljömålet.

3. Äganderätten är central utifrån att det man äger vårdar man. Vi ser självklart all den nytta som skogsföretagen gör för Sveriges tillväxt men också för klimatet och den biologiska mångfalden och det är vi också tydliga med i debatten.

Miljöpartiet

1. Jo, det är en rimlig ordning. Men enligt den svenska lagstiftningen måste även skogsbrukaren utan särskild ersättning, men inom tämligen snäva gränser, ta generella hänsyn vid brukandet av skogen. När samhället ställer särskilt höga krav på ett visst område – ofta för att där ännu finns kvar naturvärden som exploaterats bort i andra områden – ska markägaren däremot kunna få ekonomisk ersättning för den värdeminskning som kraven medför.

2. Hur mycket vi kan avverka styrs av vad som är hållbart. Det viktiga är att avverkningen inte leder till att skogens andra ekosystemtjänster äventyras. Vi ska leva på avkastningen av skogen och inte på kapitalet. Denna hänsyn måste styra hur stor avverkning som tillåts. Vi måste också uppnå de mål på skyddade områden vi lovat enligt Nagoya-protokollet och riksdagsbeslut.

3. Skogsnäringen och skogen har enligt Miljöpartiet mycket stora värden. Skogen är viktigt för att klara klimatutmaningarna. Både som kolsänka och för att ersätta fossil råvara. Skogen kan användas för att undvika stål och betong i byggande. Miljöpartiet har som mål att minst hälften av alla flerfamiljshus byggs med trästomme senast 2025. Biobränslen är en annan viktig del i brukandet av skogen. Men skogen är också viktig för biologisk mångfald, rekreation och för friluftsliv. Det är viktigt att skogsnäringen ställer om skogsbruket för att skapa en mer positiv bild av näringen.

2.

I takt med den ökade tillväxten samt att fler produkter kan tillverkas av vår hållbara träråvara skulle även avverkningen behöva öka. Tror ni vi kommer få möjlighet att avverka mer i framtiden från vårt skogsförråd eller kommer avsättningarna öka?

Moderaterna

1. Äganderätten är grundläggande för all skogsvårdsplan byggd på eget ansvar. Det är något vi måste bevaka och se till att den inte urholkas, t.ex. genom att domstolar tolkar lagstiftningen annorlunda än det var tänkt. Då måste vi agera. Vi har också ökat anslagen i budgeten för ersättning till skogsägare.

2. Sverige är mycket rikt på skog och Moderaterna anser att det finns potential för ökad skogsproduktion. Det medför även ett ansvar att bruka skogen på ett hållbart sätt. Den brukade skogen är en förutsättning för att vi ska kunna möta de klimatutmaningar vi står inför. Moderaterna tror på ett aktivt skogsbruk, som både tar hänsyn till miljömässiga, sociala och ekonomiska faktorer. Vi anser att frågan om storlek på framtida avverkningar främst är en fråga för skogsägaren, under tillsyn av ansvarig myndighet.

3. Skogen är en av Sveriges viktigaste naturtillgångar och skogsnäringen är utgör en betydande del av svensk ekonomi. Skogen ger jobb, skatteintäkter och är väsentlig för vår handel med andra länder. Vi moderater vill lyfta skogen som en av våra mest värdefulla tillgångar för omställningen till ett fossiloberoende samhälle, genom att bl.a. inrätta en nationell bioekonomist strategi. Vi måste slå vakt om det svenska skogsbruket och dess möjligheter att fortsatt bidra till svensk tillväxt, välfärd och miljönytta.

3.

Debatten kring skogsnäringen fokuseras allt för ofta på de negativa aspekterna av skogsbruk. Vi på Vida upplever att allmänheten har en ganska negativ bild av skogsnäringen och att vi enbart skulle förstöra skogen. Vad vill ni göra för att lyfta fram skogsnäringens alla positiva sidor?

Sverigedemokraterna

1. Sverigedemokraternas grundläggande syn på skogspolitiken är att skogen till övervägande delen ska brukas och förvaltas aktivt. Jämfört med vänsterregeringen vill vi gå betydligt mer försiktigt fram med inrättandet av nya naturvårdsområden. Är det ändå så att myndigheterna bestämmer att ett visst område måste skyddas är det för oss självklart att ägaren ur ett ekonomiskt perspektiv ska hållas skadeslös.

2. Vi delar denna analys. Det finns en lång rad fördelar med ett aktivt svenskt skogsbruk. En skogsindustri i absolut världsklass ger upphov till långa förädlingskedjor med fundamental betydelse för svensk exportindustri och hela landets ekonomi. Sverigedemokraterna anser att miljömål och produktionsmål ska harmoniseras, men vi anser att man definitivt måste slå av på takten vad gäller nya avsättningar.

3. Debatten ska förstås vara fri och det är lika bra att de som känner oro för skogsbrukets miljöpåverkan får föra fram detta. Sverigedemokraterna har dock en positiv syn på Sveriges skogsägare och på svenskt skogsbruk, vilket vi har framfört i olika sammanhang. Det kommer vi givetvis att fortsätta med och vi tänker stå upp för skogsägarnas intressen. Generellt tror vi att det är olyckligt att det urbana perspektivet har tillåtit dominera diskussionen. Sverigedemokraterna vill lyfta fram landsbygdsperspektivet och då är det uppenbart att skogsbruket har positiv betydelse på många olika sätt. Vidare anser vi att det är något av en missuppfattning att skogsbruk måste vara dåligt för miljön. Tvärtom är många röjda, alltså brukade, skogar mycket natursköna och lämpliga för exempelvis friluftsliv. Att bruka en stor andel av skogen på ett ansvarsfullt sätt står inte i motsatsförhållande till miljömål och biologisk mångfald.

Vänsterpartiet

1. Inskränkningar får göras i äganderätten om det krävs för att tillgodose det allmänna intresse och allemansrätten. Den enskildes äganderätt till sin skog ska värnas samtidigt som skogsägaren har en betydelse del i det gemensamma ansvaret att förvalta skogsresursens alla värden. Vi vill öka möjligheterna för skogsägare att få ersättning vid skydd av områden i form av naturreservat, naturvårdsavtal och biotopskydd genom att höja anslaget för dessa ersättningsformer.

2. Avsättningar i form av skyddad skog måste med nödvändighet öka för att vi ska uppfylla åtaganden om biologisk mångfald. Vi ser gärna en ökad tillväxt i skogen, som möjliggör t.ex. ökat byggande i trä och ersättning av oljeprodukter, så länge det är förenligt med ett ekologiskt hållbart skogsbruk.

3. Den svenska skogspolitiken ska bygga på jämställda mål om produktion och miljö. Vi i Vänsterpartiet försöker lyfta möjligheten i förädling av träprodukter, inte minst genom att öka bostadsbyggandet i trä. Från ett klimatperspektiv finns det stora fördelar med att bygga i trä och byggprocessen kan snabbas upp.

Något för alla på VidaVeckan

23–29 april

Mellan den 23–29 april arrangerade Vida för första gången Vida-
Veckan. Det var ett spännande program som presenterades med en
blandning av skogskvällar, besök på sågverk och fiske med turbåtarna
i Öresund. Det var runt 1950 personer som besökte någon av våra
20 aktiviteter. Vi vill tacka alla som deltog och hoppas att ni knöt nya
kontakter samt fick med er matnyttig information som gör att ni kan
förvalta er skog ännu bättre. Nedan ser ni bilder från några av de
aktiviteter som hölls.

Fredrik Carlsson förklarade värdehöjande avkap och beskrev det tydligt genom ett verkligt exempel.

I Visseltofta delade Vidas inköpare Hampus och Jan-Olle från Sundins Skogsplantor med sig av sina kunskaper och erfarenheter om bland annat markberedning, plantering och röjning. Kvällen bjöd på en och annan regnskur men avslutades med strålende sol när det var dags för korvgrillning.

På söndagen hölls ett Öppet hus på Vidas sågverk i Nössemark. Runt 700 besökare kom dit för att få en rundvandring och se hur ett toppmodernt sågverk fungerar.

På skogskvällen i Ellanda, söder om Växjö, lät Skogsstyrelsens Katrín Magnusson alla som ville få provflyga drönare. "Vårt mål är att drönare framöver ska bli ett naturligt verktyg att använda i skogen", säger Katrín.

En av aktiviteterna var en bussresa från Emmaboda som tog deltagarna till Urshultssågen.

Vidas virkesinköpare Fredrik Wannerstam.

Öppet hus hölls på en av Vida Buildings två anläggningar i Växjö. Besökarna fick se var virket tar vägen och lära sig mer om hur vi bygger modullägenheter inomhus.

Triss i napp när Roland Winquist tillsammans med sina döttrar Annika och Jennie var med på fisketuren på Öresund.

Till vänster i bild är Magnus som tillsammans med sin fru Camilla driver Brostorps gård. Till höger är Vidas inköpare Kristian Hultgren.

Besökarna beskrev ostkakan som en klassisk, god ostkaka med tydlig smak av mandel.

De som besökte den familjeägda gården Brostorp i Ydre bjöds på ostkaka, fick gå en tipspromenad och möjlighet fanns att bl.a. köpa gårdens egenproducerade ostar. På nära håll fick besökarna se en pågående slutavverkning då både skördare och skotare arbetade för fullt.

Din skog i vida världen

Vida Wood är Vidas försäljningsbolag och det är de anställda där som säljer våra sågade trävaror och ser till att de distribueras till våra kunder. Under 2017 sålde Vida till mer än 50 länder i fem världsdelar. Med anledning av vår breda kundkrets hamnar ibland säljarna i annorlunda situationer. Nedan kan ni läsa vår säljare Per-Olas egna berättelse om när han var i Pakistan och när Karl-Johan Löwenadler besökte Jemen.

Pakistan

TEXT: PER-OLA MALM

På vårkanten 2014 åkte jag och min kollega Anders Svensson, efter att ha varit i Indien, inom Pakistan för att besöka vår nya kund i Karachi. Spännande tyckte vi utan att gräva djupare i omständigheterna i landet. De senaste resorna vi gjort hade ju flutit på som vilka resor som helst. Till saken hör att Indien och Pakistan är bittra fiender sedan briterernas uppdelning av det tidigare enhetliga landet. Med anledning av det såg Indiens tulltjänstemän väldigt frågande på oss när vi skulle åka vidare från Indien till Pakistan. Kanske skulle vi redan där fått lite kalla fötter. På flyget till Karachi var vi de enda av ljusare karaktär och resterande skara passage-rare var inte jätteimponerade över det plötsliga exotiska inslaget av nordeuropéer på planet.

Olikt andra flygplatser var kön till immigrationskontrollen väldigt kort och vi var snart på väg till vårt hotell i Karachi. Vi flög in på en söndag, och just den söndagen var det tusentals människor som protesterade i bilkorteger med hård bevakning av tungt beväpnad pakistansk militärpolis. Väl framme på hotellet i Karachi, med kulsprutebeväpnat vakt-torn och bombhundar, blev vi ytterligare uppskrämda av en amerikan som nervöst berättade att det var säkrast att hålla sig på hotellet om man inte hade beväpnad säkerhetspersonal som eskort. Ett samtal till Svenska ambassaden bekräftade också att det var skärpt säkerhetsläge för västerlänningar.

Vi möttes dock av stor gästfrihet och vänlighet av våra pakistanska kunder och idag fokuserar vi våra leveranser till huvudsakligen en kund belägen i Karachi som köper in och distribuerar våra produkter. Från Karachi upp till norra delarna, t.ex. Lahore och Peshawar, tar transporterna flera dagar och containrarna lossas många gånger för hand, plankor för plankor.

Vår fur och gran är mycket uppskattad och används bland annat till dörr- och fönsterkarmar, möbelsnickerier och konstruktionsändamål. Stabil tillgång till el är heller ingen självklarhet i Pakistan varför kunderna till Vidas fördel gärna köper hyvlade produkter.

En vecka efter vår hemkomst var Karachi flygplats drabbat av bombdåd – men vi hoppas framöver givetvis kunna besöka våra kunder på plats i Karachi!

Jemen

TEXT: KARL-JOHAN LÖWENADLER

Vid ett tillfälle åkte jag på en resa till Jemen för att besöka en kund i hamnstaden Hodeida. Biljetten var redan bokad när min fru valde att kolla Sveriges regeringskanslis hemsida där man starkt avrådde för alla resor till Jemen. Det var lite sent påkommet då vi även hade en reklamation med kunden på ett redan levererat parti. Det var bara att bita ihop och kliva på planet ner till Jemens huvudstad Sana'a.

Dag 1

När vi landat skulle vi ta oss genom tullen. Min agent/mellanhand hade sagt att en bandmaskin är hårdvaluta, så tipset var att köpa en sådan och ta med ner och ge till vår kund. Den skapade ett visst intresse i tullen kan jag lova. Ingen i tullen pratade engelska, så det tog sin lilla tid att förklara vad det var och att det inte var något farligt vapen. När vi väl kommit igenom tullen mötte en chaufför/livvakt upp mig. Det var en man klädd i typiska Jemenitisk klädsel med en stor kniv på magen. Jag tror att han kunde 40–50 engelska ord men han ansåg sig nog som ganska duktig på språket. Första natten stannade vi i Sana'a som är Jemens huvudstad och ligger inne i landet på ca 2000m höjd. Där stannade vi på ett hotell som låg mitt emot den Amerikanska ambassaden vilket innebar att det var väldigt stort säkerhetspådrag. Hotellet hade en stor stridsvagn parkerad framför entrén. Jag vet inte om man kände sig mer eller mindre trygg när den stod där.

Dag 2

Den andra dagen skulle vi ta oss med bil ner till min kund i Hodeida, det var en resa på dåliga serpentinvägar i 4 timmar med massor av "checkpoints" där militären kollade pass och innehåll i våra väskor. Det var väl ungefär då jag kom på att vi hade en herre i Sverige som nyligen blivit väldigt omskriven för sitt intresse att avteckna den stora poeten som rondellhund.

Det hjälpte till som pulshöjare vid dessa checkpoints. Väl framme i miljonstaden Hodeidah kunde jag konstatera att det i princip inte fanns några asfalterade vägar utan endast grusvägar vilket medförde att det var väldigt dammigt i luften. Vi checkade in på det finaste hotellet i staden, hittade faktiskt även en bild på det, se sid 14. Vi hade lite tid över på kvällen så vi åkte runt i staden och tittade vart vi skulle vara dagen därpå. När vi åkte förbi hamnen där våra varor skulle stå konstaterade vi att där var tomt. Varorna stod redan i vår kund Al Faqih's lager. I kontraktet stod att varorna var tvungna att betalas till vår mellanhand innan de släpptes till köparen. Det gällde tydligen inte i Jemen och vår kund Al Faqih.

Dag 3

Morgonen därpå väcktes vi av en kraftig smäll och sirener blandat med gap och skrik utanför. När vi kom ner till receptionen såg vi att det varit en rejäl trafikolycka utanför och det strömmade till folk för att titta och dividera om vem som var skyldig och varför. Då säger vår chaufför att det är bra om vi snabbar på och kommer iväg därifrån så snabbt som möjligt, för snart kunde de börja skjuta på varandra! Här är det öga för öga och tand för tand som gäller och ett strikt klansamhälle med stor tillgång på vapen. Så snabbt ut i bilen och iväg till Al Faqih's kontor och lager, där möts vi upp av far och son Al Faqih som anländer i en ny svart blankpolerad Porsche Cayenne Turbo. Den bilen stack ut där nere där den vanligaste bilen var en rejält krockad vit

forts.

forts.

Toyota från mitten på 80 talet med eller utan dörrar, det var inte helt ovanligt med åsna heller. Sonen pratade väldigt bra engelska och berättade att han bott i USA i 7 år.

Vi började med att gå ut på lagret för att inspektera varorna, på väg ut så frågade jag hur det kom sig att varorna hamnat i deras lager med tanke på att de inte betalat för dem, de borde ju fortfarande vara blockerade i hamnen. Al fakir den yngre förklarade då för oss att hamnen var en väldigt osäker plats att lagra trävaror på, därför hade han tagit hem varorna så att de inte skulle bli stulna. Då kom ju frågan hur han kunde hämta ut varorna då banken inte ska lämna ut dokumenten som behövs för att lösa ut varorna ur hamnen förrän de mottagit betalning från köparen. Men det var inget problem tyckte Al Faqir, familjen ägde nämligen banken också och då kunde man göra lite som man ville.

Efter inspektionen av de levereda varorna så kunde jag konstatera att det inte var något större fel på dem utan det var till största delen en marknads-reklamation. Kunden hade köpt varorna till vad han tyckte i dag var ett för högt pris och ville förhandla ner det. Nu var det dags att reda ut ”reklamationen” och göra upp nya affärer. Vi gick in på deras kontor och i konferensrummet fanns det inga stolar utan det låg madrasser på golvet eller väldigt låga soffor runt ett lågt fyrkantigt bord fyllt med dadlar, nötter och en stor kvist med gröna små löv på. Far och son la sig på varsin madrass och jag och agenten försöker med någon form av bevarad värdighet sitta på dessa madrasser. Kvisten på bordet visar sig snart vara Khat och det ville de hemskt gärna bjuda på. Men vi tackade vänligt men bestämt nej.

På kvällen efter 6–7 timmars förhandlande med far och son, som börjar bli lagom omtöcknade av sitt flitiga Khat-tuggande, så kom vi överens om en lösning på ”reklamationen” som vi lyckades baka in i en ny affär. Vi blev även en bandmaskin fattigare.

På kvällen bjöd de ut oss på restaurang vilket man kan jämföra med en blandning mellan marknad/gatukök där man serverades helgrillad fisk. Som tack för bandmaskinen fick jag en Jemenitisk kniv och honung av Al Faqir den yngre. Yemenitisk honung ska vara den finaste i världen sägs det, jag kan tänka mig att det har något att göra med att de odlar Khat på ca 70% av sin jordbruksareal. Det kanske ger lite extra stuns i honungen.

Dag 4

Nu var det bara en natt kvar på det internationella hotellet i Hodeida sen skulle jag åka tillbaka till Sana'a för att flyga hem. Min agent och chauffören skulle stanna kvar i Hodeida några dagar så chaufförens son skulle köra mig tillbaka till huvudstaden. När jag sätter mig i bilen konstaterar jag ganska snabbt att min nya chaufför inte kan ett enda ord engelska och att han fördriver tiden i bilen med att tugga Khat oavbrutet. När vi kommer till den sista checkpointen innan Sana's visar militären som visiterar oss väldigt stort intresse för mig som vit europé och vill kolla alla mina väskor och pass väldigt noga. Vad som sas kan jag bara gissa för jag förstod ingenting av vad de pratade om. Men jag antar att han var ute efter någon form av muta. Det blir mer och mer livat mellan min chaufför och militären som båda var ganska svettiga och

dimmiga av idogt Khat tuggande. Men då, i motsatt färdriktning, kommer det en pickup med 10–15 beväpnade personer på flaket som är väldigt högljudda och viftar med sina vapen. Som tur var svalnade intresset för mig och min chaufför när allt fokus riktades mot pickuppen istället och vi blev genomsläppta och kom slutligen fram till Sana'a.

Jag hade planerat att besöka gamla staden i Sana'a på kvällen som ska vara något alldeles speciellt. Men jag var ganska nöjd med spänning för en dag så jag stannade på hotellet den kvällen.

Dag 5

Dagen efter skulle jag äntligen åka hem. Jag var lite nervös för i vilket skick mitt plan till Kairo skulle vara, jag hade bokat en billig biljett med Yemen Air. Väl framme på flygplasten så kommer det blankaste nyaste flygplan jag sett i hela mitt liv! Yes, tänkte jag, nu behöver jag inte oroa mig för det i alla fall.

Väl i flygplansdörren konstaterar jag att planet bara är nymålat. Sätena var klädda i någon form av brunt manchesterlikt tyg som här hemma var modernt på 70-talet. När vi väl var uppe på höjd med planet och jag skulle luta mig tillbaka och fälla sätet då lossnar sittdelen och åker ner tillsammans med mig på golvet. Det var tur att det enbart var sätet som var trasigt så att det inte var någon viktigare del försökte jag intala mig. Framme i Kairo kunde jag andas ut, därifrån var det bara Lufthansa till Frankfurt och sen var jag hemma igen.

För ett mer jämställt Vida

Tjejer, kom och praktisera hos oss

I ett läsarbrev till Vida Nytt ifrågasatte brevskrivaren varför det inte finns några kvinnor bland virkesinköparna. Det är en angelägen fråga. Vi vill gärna ha tjejer som arbetar som virkesinköpare. Ett spännande yrke där du gör affärer och skapar växande värden i samarbete med skogsägare i södra Sverige.

Vi erbjuder tjejer som är nyfikna på en karriär som virkesinköpare att följa med en av våra inköpare under en eller flera dagar. Du får uppleva hur arbetet går till och du får möjlighet att ställa alla dina frågor. För en person med rätt egenskaper är virkesinköpare ett fantastiskt yrke.

Låter det intressant?

Hör av dig till camilla.milton@vida.se. Vi ser fram emot att få ta hand om dig! För praktiken krävs ingen skoglig utbildning. Vi välkomnar alla tjejer från andra året på gymnasiet.

Vi skyddar dina personuppgifter!

I maj ersatte GDPR den tidigare personuppgiftslagen PuL. Förordningen innebär en del förändringar för hur företag får behandla personuppgifter och stärker rättigheter för den enskilde.

Vårt mål är att ge dig som skogsägare bra service. Vi har dina personuppgifter för att vi skall kunna hantera vår affärsrelation på ett bra sätt. Vi vill också kunna ge dig information och låta dig ta del av våra erbjudanden.

Det är viktigt för oss på Vida att du känner dig trygg med hur vi hanterar dina personuppgifter. Därför är vi öppna med hur vi samlar in, behandlar och delar med oss av den data som vi sparar.

Läs gärna mer i vår integritetspolicy som du hittar på vår hemsida.

Klöver över

Nr 25

EN ARTIKLESERIE OM HUR DU KAN ÖKA VÄRDET PÅ DIN SKOGSFASTIGHET

Offensiv skogsbruksplan – Ta hem vinsten nu

I samband med att du fått en ny skogsbruksplan har du säkert jämfört den med den gamla. Många har upptäckt att boniteten är högre i den nya skogsbruksplanen. Förändringen beror både på dina tidigare skogskötselåtgärder och förändringar i naturen. Med högre bonitet kan man förvänta sig en högre tillväxt och intensivare skogsskötsel. De investeringar du gjort i plantor med goda tillväxtegenskaper kan det nu vara dags att hämta tillbaka.

Skogsbruket är idag huvudsakligen inriktat på produktion av konstruktionsvirke och annat byggmaterial. Det är också därifrån som de största intäkterna till skogsägare kommer. Genom skötseln i skogsbruket vill man därför främst åstadkomma högre volymer under förutsättning att grundkravet på kvalitet för detta åstadkoms. Med nuvarande huvudsakliga skötselmetoder uppfylls kvalitetskraven. Skogsproduktion har därför länge varit inriktad mot högre volymproduktion.

Förädlade skogar

Genom åren har tillväxten ökat i våra skogar genom att vi planterat plantor som har högre tillväxt. Det finns exempel på mycket tidiga återbeskogningar med frö som hämtats från Europa där det ansetts finnas särskilt bra förutsättningar för tillväxt och kvalitet. I större skala skedde det dock först genom att hämta frö från inhemska bestånd med bättre egenskaper och hög tillväxt. Därefter har frö i stor omfattning hämtats från andra områden i Europa t.ex. granar vars släktingar i Polen, Vitryssland och Rumänien gav högre tillväxt än våra inhemska, om de flyttades hit. Under senare årtionden har det använts frö från plantager med särskilt utvalda träd med hög tillväxt och goda egenskaper. Det är nu möjligt att anlägga ny skog vars tillväxt är

ca 20–30% högre än ursprunglig naturskog. Detta påverkar och kommer ännu mer i framtiden att påverka boniteten i våra skogar.

Boniteten ändras

Bonitet brukar benämnas som skogens uthålliga tillväxt under ideala förhållanden. Medan tillväxten för ett aktuellt år kan vara både större eller mindre beroende på beståndets ålder. Bonitet bestäms av vilket trädslag som finns på marken. Olika trädslag växer olika snabbt. För samma markområde blir boniteten därför olika beroende på vilket trädslag som växer där och vilka egenskaper det plantmaterial som använts vid förögringen har.

För de vanligaste trädslagen finns utförliga uppgifter om trädslagens tillväxt och är därför bonitetsvisande. Mera udda trädslag som hybrider och införda trädslag saknar bonitetsvisande klassning men har ofta hög tillväxt. Dessa trädslag får bonitet efter annat trädslag vars tillväxtegenskaper liknar dessa trädslag.

Förbränningen av fossila bränslen har medfört att svavelföreningar och kväveoxider hamnar även i skogsmarken. Medan svavelföreningarna främst har påverkat våra sjöar har kvävedfallet påverkat våra skogar. Kvävedfallet anses ha fungerat som gödsel för skogen.

Med tanke på miljöförändringar och människans styrning av växtmaterial har detta medverkat till att medelboniteten för din fastighet sannolikt har förändrats genom åren. Jämför man äldre skogsbruksplaner med nyare, för samma markområde, har därför ofta boniteten ansetts öka. Det kan därför vara skäl att ändra sin syn på tillväxten för hela fastigheten. I offensiva skogsbruksplaner sker detta redan.

Offensiva Skogsbruksplaner

För nyanlagd skog anges boniteteten i offensiva skogsbruksplaner efter det nya plantmaterialet. Boniteten byggs då på förväntat tillväxt under det kommande beståndets omloppstid. En avverkningstakt i nivå med tillväxten på fastigheten blir då automatiskt högre.

Har du anlagt ny skog med bättre tillväxtegenskaper är det bra att dokumentera det i skogs-

bruksplanen. I skogsbruksplanen får då det nya beståndet en mer rättvisande bonitet. Förslag om skötselåtgärder i beståndet blir också anpassade efter den högre tillväxten. Samtidigt som det successivt höjer värdet på din skog genom större virkesförråd än fastigheten annars skulle ha. Skall du sälja din fastighet är det ett styrkebesked om du angivit härkomst för det plantmaterial som använts vid planteringen för just din fastighet. Din skogsbruksplan kommer därigenom att ha betydelse, som att jämföra med en servicebok när du säljer bilen.

Ta hem vinsten nu

Ekonomi handlar om att hushålla med sina resurser. Att jämföra och bedöma avkastning mot risk. Därför bör man se det kommande beståndet inte bara som en del i fastigheten utan som en del i familjens hela ekonomi, d.v.s. beståndets skötsel bygger på mer än beståndets biologiska förutsättningar.

Det enklaste exemplet att beskriva förhållandet är om tänker sig att man tar ned ett gammalt och skadat skogsbestånd med låg tillväxt och planterar ett ny växtligare skog på samma mark. Samtidigt som överskottet kan investeras i någon annan tillgång med högre tillväxt. Då har man både ökat avkastningen och spridit risken.

Skogsplanter med bättre egenskaper och tillväxt har oftast högre kostnad. Även om man drar ned på plantantalet tenderar återväxtåtgärderna att bli högre. Investering i plantor med goda tillväxtegenskaper har lång återbetalningstid. Det är svårt att "räkna hem" dem med vanliga kalkyler. Om man är tveksam till att satsa dessa extra kronor kan man "tänka lite fritt". Ett sätt att få tillbaka pengarna snabbare är att redan nu avverka den förväntade tillväxten i ett annat bestånd, helst med lägre tillväxt. Ett annat är att använda pengar från bankkonto utan ränta. Du har med enkla medel i båda fallen sannolikt skapat en bättre avkastning på din investering.

Bernt Fransson, Skog och Lantbruk i Sverige AB, tel. 070 -39 69 720

Bernt Fransson, Skog & Lantbruk

Vår externa krönikör Bernt Fransson är utbildad jägmästare och registrerad fastighetsmäklare med över 30 års erfarenhet från skogsbranschen, varav över 20 år som fastighetsmäklare och generationsskiftare. Har tidigare tjänstgjort inom LRF Konsult Skogsbyrå, bland annat som skogsekonom, fastighetsmäklare, auktoriserad generationsskiftare, kontorschef och resultatenhetschef och därefter som marknadsansvarig för Segment Skog inom LRF Konsult. Bernt är en av grundarna till Skog & Lantbruk, ett fristående konsultföretag.

Kontakta din lokala virkesinköpare

Mark Johansson
Mariannelund/
Vimmerby/Eksjö
0381-267 45
076-136 15 72

Kristian Hultgren
Ydre Kinda
0381-267 46
076-136 15 73

Johan Svensson
Högsby/Hultsfred
0491-138 71
070-619 15 00

Fredrik Nilsson
Eksjö/Vetlanda
0383-185 26
073-354 22 65

William Karlsson
Nässjö/Vetlanda
0383-185 25
070-570 15 90

Mathias Joelsson
Oskarshamn
0491-138 70
073-354 22 66

Viktor Carlström
Sävsjö/Värnamo/
Gnosjö/Vaggeryd
0393-216 71
073-084 40 45

Fredrik Wännerstam
Tranås/Aneby/
Jönköping
0381-267 76
070-211 27 54

Ulrik Lundquist
Områdeschef Öst
0472-439 77
070-271 36 75

Bo Hallin
Ulricehamn/Tranemo
0321-351 00
076-815 38 95

Peter Rosén
Borgstena
033-23 31 93
070-306 97 69

Patrik Wilhelmsson
Gislaved/Hylte
0371-602 60
070-514 06 80

Christer Hult
Karlsborg
0505-306 40
070-335 26 05

Jonas Gustafsson
Sollebrunn
0325-473 69
070-333 01 12

Pär Johansson
Borgstena
033-23 31 87
070-359 78 89

Håkan Igelström
Sollebrunn
0322-834 57
070-299 33 38

Anders Andersson
Vänersborg
076-786 67 00

Olof Sylvén
Vänersborg/
Uddevalla
0521-190 01
070-580 06 55

Ronny Svensson
Mariestad
0501-780 86
070-322 79 07

Arvid Setterberg
Skaraborg
0521-190 02
070-555 79 45

Per Larsson
Vänersborg/
Uddevalla
0521-190 00
070-555 82 32

Thomas Henricson
Områdeschef Väst
033-23 31 82
070-514 06 06

Martin Dahl
Alvesta/Lamhult
0472-364 27
070-272 49 36

Sven Andersson
Vislanda/Älmhult/
Norra Skåne
0476-200 09
070-399 08 29

Ulf Sivberg
Växjö/Leslebo/
Uppvidinge
0472-364 13
070-364 13 80

Jan-Erik Gustafsson
Tingsryd/Häradsbäck
0477-556 27
070-232 74 10

Jaen-Peter Gustavsson
Östra Blekinge
0471-310 65
070-267 23 34

Håkan Johansson
Västra Blekinge
0477-556 26
070-312 63 47

Anders Ingvarsson
Örkellunga/Markaryd/
Hässelholm
0435-512 09
070-812 38 12

Thomas Dunsjö
Hylte/Falkenberg
0371-602 68
070-231 62 64

Magnus Axelsson
Halmstad/Laholm
035-707 71
070-223 31 05

Andreas Svensson
Ljungby/Lidhult
035-700 08
070-550 33 27

Hampus Plantman
Nordöstra Skåne
0451-451 00
070-263 49 06

Joachim Högfeldt
Ängelholm/Laholm/
Båstad
0431-804 20
072-588 04 20

Andreas Strand
Emmaboda, Kalmar,
Nybro
0471-310 55
072-548 15 47

Viktor Magnusson
Emmaboda,
Karlskrona, Torsås
0471-310 57
070-69 947 56

Stefan Nyqvist
Områdeschef Syd
0472-364 52
070-263 49 39

VIDA är Sveriges största privatägda sågverkskoncern med ca 1 050 anställda på 18 produktionsanläggningar, varav 9 sågverk. Produktionen är i huvudsak inriktad på konstruktionsvirke för en rad olika marknader. Ca 75 % av produktionen exporteras till Europa, USA, Australien, Afrika och Asien. Verksamheten omfattar även emballagetillverkning, strö- och pelletstillverkning, biobränslehandel och hustillverkning. Industrierna är strategiskt belägna nära skogsägarna i Småland, Skåne och Västra Götaland. VIDA köper huvuddelen av råvaran från privata skogsägare via det egna inköpsbolaget, VIDA Skog. Totalt anskaffas ca 3,9 miljoner m³ fub årligen.